

NIEUWSBLAD ANTWERPEN

VOLKSDAGBLAD

OPSTELRAAD-BEHREER: LOMBAARDEVEST, 64

Aankondigingen 1

Laatste bladzijde, per groote regel, fr. 8.50
Voorlaatste bladzijde, per groote regel, fr. 1.—
Poodbericht, fr. 1.—

Abonnementen:

Een jaar, fr. 18.— Drie maanden, fr. 5.50
Zes maanden, fr. 7.— Een maand, fr. 1.25
Burelen: Lombardvest, 34, Antwerpen

DROEVE TOESTANDEN

Wij hadden reeds de gelegenheid te wijzen op menige zondervinge, meestal zeer onaangename gevolgen van den oorlog. Deze is niet alleen voor ons werkvolk, voor den zoo onjuist genoemde lager stand eene zware beproeving; hij is niet slechts voor de kleine burgerij, die van de opbrengst van haren handel moet leven, eene ware ramp; hij is niet uitsluitend de ondergang van menschen, welke op hunne kleine rentjes hadden gerekend, om eenen rustigen, kalmen oorden dag te slijten. Er is nog eene andere klas, die bijzonder heeft geleden, en bijzonder op haar doelt een roerende brief, dien wij gisteren ontvingen. Onze briefschrijver verklaart uitdrukkelijk, dat het feit echt is en door getuigen bevestigd.

"Klokkie klept twaalf ure op den toren van Sint Carolus; eene dichte massa hongerende staat op het voetpad vóór het Burgerspijshuis in 't Kipdorp te wachten, om in de zaal te worden binnengelaten. Twee politieagenten waken bediend op de kalme menigte.

Midden der schaar, staat een welgekleeft heer, het hoofd eensgezins onder den hoed verdoken. Blijkbaar is hij geen gewoon bezoeker der spijskuis, doch wellicht heeft thans de nood hem gedwongen, Pal en onbeweeglijk staat hij daar, nu en dan werpt hij eenen blik langs de overzijde der straat. Zouden de voorbijgangers hem niet bemerken, hem die vroeger zich aan eene welgevulde tafel kon te goed doen? Wat zouden zijne vroeger kennissen van hem denken, als zij hem daar tusschen de steeds toestroomende menigte zagen staan?

Twee hooren komen aangestapt. Zij blijven een oogennik staan, fluisteren iets in malkanders oor en de eene maakt eene beweging met zijnen wandelsok, als wil hij iemand tusschen de menigte aanwijzen. De heer tusschen de menigte schuift zijnen hoed nog dieper over zijn voorhoofd; Immers, hij heeft die twee mannen herkend, hij heeft het gebaar des eenen, den spottenden glimlach des anderen gezien! Hij bloost, slaat zijne blikken ten gronde... en een traan ontglijt zijn oog en rolt over zijne wang. Wat er in 't hart des ongelukkigten omgaat is gemakkelijk te raden...

En zeggen, dat er zoo honderden zijn in onze goede stad Antwerpen! Zij hebben vroeger alle gemak, goedheid, fortuin zelfs en weelde gekend, en thans zijn zij gedwongen, in een openbaar spijskuis, voor enige centiem eenig karig voedsel — genoeg om niet van honger te sterven — te gaan nutten!

"Stuit hun tegen de borst; 't strijdt tegen al hunne beginselen; gansch hun vroeger leven is er mede in tegenstrijd; heel hun innig ik komt er tegen in opstand. Maar wat kunnen zij doen? Dura lex, sed lex! Ja, 't is hard, maar 't moet!

Och! ik weet wel, dat er zullen gevonden worden, die zullen zeggen: Hij is immers niet beter dan een ander! Wij ook, die behooren tot de zoogenoemde mindere klas — waarop de heeren vroeger mischieven met minachtend nederzagen — moeten dat doen, en zelfs nog meer!

Dat is hardvochtig, ikzuchtig, onbillijk gerevendere.

Er hoeft altijd, in alle gevallen en omstandigheden, goederdied volgens den vroeger stand, volgens de gemoeds- en geestesgesteldissen.

We willen niet ontkennen, dat de huidige toestanden voor vele rijken, die eerder eens arme kenden en zich om den nood en de verachtingen hun min-

der goed bedeedden evenaasten bitter weinig bekreunden, eene harde, bittere, doch eensgezins noodzakelijke les is, die ook, laat ons het hopen, vruchtbaar en nuttig voor hen zal wezen.

Maar er zijn er anderen. Ja, we kennen persoonlijk van die menschen, die in beter dagen goed, veel goed deden, en thans meer te beklagen zijn dan de anderen, welke zij toen ondersteunden en voorhielpen.

We willen slechts één geval aanhalen: Een persoon van 69 jaar had vijftig jaar lang gewerkt en het, door vlijt en spaarzaamheid, zoover gebracht, dat hij, in eene onzer voorsteden, zes huisjes had kunnen kopen. Met de opbrengst van dezer, natuurlijk kleine huur, kon hij in zijne noodwendigheden voorzien, en maandelijks zonderte hij een gedeelte van zijn nochtans niet overdreven inkomen af, dat moest dienen, om zijnen lijdenden evenmensch te helpen. Hij gaf almoes, doch deed het bescheiden, in stilte, zonder praal of vertoon. De oorlog is gekomen, en geen enkele, maar geen enkele van de bewoners zijner huisjes betaalt hem nog eenen cent huur. Wat vermag hij er tegen? Die menschen kunnen met veel moeite, en dan nog slechts dank aan helgen hun door de openbare weldadigheid wordt verstrekt, in hunnen striksten nooddrift voorzien; hoe wilt ge dan, dat de daarenboven nog huishuur betalen! Maar in alle geval, de eigenaar is nu, van tamelijk goeden burger, een arme, doodarme mensch geworden. En het schoonst van al is, dat hij van alle ambtelijke ondersteuning blijft verstoken, dat hij geene der aan de behoeftigen verleende voordelen mag genieten, dat hij zelfs niet, gelijk de minste havenarbeider, mag gaan stempeelen!

Welnu, lezers, we vragen het u in gemoede: Is zulke mensch, die nu tot oordroom is gekomen, niet diep te beklagen? En was het mischien niet iemand, die in gelijkaardige omstandigheden verkeert, waarvan in het hooger aangehaald geval wordt gewaagd?

Dat is een van de droeve toestanden, die het gevolg zijn van het groote, vreeselijk treurspel, waarvan wij thans de beangste toeschouwers zijn.

En in die omstandigheden verkeeren er velen, lieden die het niet durven toonen, die beschaamd zijn, die hunnen nood niet durven klagen en liever in stilte honger en gebrek lijden.

Valsche schaamte, jawel! Maar 's menschen hart laat zich niet dwingen. En er zijn karakters, die men niet kan beoordeelen.

Maar het geval, dat onze briefschrijver ons hooger verhaalde en dat ons deze beschouwingen en het aanhalen van het door ons persoonlijk gekende feit ingaf, moet ons gevolg hebben. En het eent mogelijk is, dat het in volle straat wachten aan de spijszaal dient afgeschaft of, ten minste, in de grootst mogelijke mate beperkt.

Niet alleen zeggen wij dit voor de personen, die vroeger beter omstandigheden hebben gekend en dus nu dubbel verdedigend onderstaan, maar ook voor allen. Beter regeling, afschaffing of beperking van het wachten, zoo krachtig en overvloedig mogelijk voedsel: Ziedaar hetgeen wij vragen.

De besturen der door ons bedoelde inrichtingen zullen aldus een waarlijk goed en edel werk verrichten, eene daad van wel begrepen, echt menschelijke liefdadigheid plegen.

De 965° dag van den Oorlog

Op het Westelijk gevechtsterrein. — In den Balkan. — Duitschland en de Vereenigde Staten. — Russische toestanden.

Onze meeste aandacht gaat natuurlijk nog altijd naar het Westelijk front, hoewel daar, ten minste voor het oogenblik, geen gebeurtenissen van doorslaand aard zijn te vernemen.

Maar het feit waarop wij gisteren reeds wezen, namelijk de meer en meer krachtig tegenstand der terugtuikende Duitschers, wordt door de verschillende ons toekomende berichten meer en meer bevestigd.

Zelfs gegaagt het Duitsche legerbericht van afgeslagen vijandelijke aanvallen, van tegenaanvallen, van het nemen van een paar honderd gevangenen, enz. 't is waar, dat ook de Fransen van nieuwsgierigheid en het terugslaan des vijands melding maken.

Iets slechts schijnt duidelijk: De Fransen zijn niet ver meer van St-Quentin en zij zeggen zelfs, dat zij de buitenwijken der stad zijn genaderd. Nu blijft de groote vraag: Zal St-Quentin hun overgegeven worden zonder meer, zoals het met de andere stadijes en dorpjes is gegaan? Dit valt grootelijks te betwijfelen, en we zeggen reeds waarom.

Dat de afocht der Duitschers in Noord-Frankrijk naar een vooraf beraamd plan geschiedt, wordt meer en meer duidelijk. En daar dit plan uitgaat van Hindenburg, wiens strategische kennis zelfs door de Verbondenen worden gevergd en gehuld, mogen wij verwachten, dat het slechts het voorspel is van eenige gebeurtenissen, die ons getuifeld niet lang zullen uithijven.

Onderduitschen vorderen thans Engelsen en Fransen slechts zeer langzaam. De eersten, zij zeggen het reeds, wijten dit bijzonder aan het slecht weer. Reuter zelf zegt, dat het voornaamste nieuws van het westelijk front is, dat het weder bar stecht en guist is en de krijgsverrichtingen bijna tot stilstand zijn gebracht.

De laatste telegrammen wijzen er op, dat de stilstand in den opmarsch nog eene andere oorzaak heeft, en wel de heftige gevechten, welke de oprukkende troepen, die in tegenstelling met de eerste dagen, thans onophoudend tegen den vijand hebben te leveren.

Afzietend is dus de boodschap. Welke zal blijken wie er gelijk heeft: Zij, die in den terugtocht een gedwongen en

onvermijdelijk feit zien, ofwel zij — en dat zijn de talrijksten — die hem houden voor de voorbode van een groot offensief, dat, door de inktoring van het front, gemakkelijker wordt en meer kans van slagen heeft.

Op den Balkan, duurt de strijd voort. Duitschers en Bulgaren melden, dat zij talrijke aanvallen der Fransen hebben afgeslagen en dezen gevoelige verliezen toegebracht. De Verbondenen schijnen nu al hunne pogingen tegen de hoogte 1248 te wenden. Het Bulgaarsche legerbericht vermeldt gedurende, tegen die hoogte door de Fransen gerichte aanvallen. Ook de Oostenrijkers zijn in Macedonië weer heftig ingetrokken. Zij zijn, ten Oosten van het Ochrida-meer, met de Fransen in winnige gevechten gewikkeld. Kortom, zoowel langs alle zijden van Monastir wordt gevechten, en ook hier mogen aanstaande, gewichtige gebeurtenissen worden verwacht.

Aan de onzekere verhoudingen tusschen Duitschland en de Vereenigde Staten schijnt het weder een einde te zullen komen. Onze lezers hebben gezien, dat Wilson het Congres in buitengewone zitting op 2 April heeft bijengeroepen. Er zullen daar ongetuifeld gewichtige besluiten worden genomen. Het grootste gedeelte der Amerikaanse pers verwacht geweldig aan tot een onmiddellijk doorzetten van den oorlog tegen Duitschland. Toch valt het niet te loochenen, dat in vele streken, onder andere in de Oostelijke Staten, eene groote strooming voor het behoud van den vrede bestaat.

Wij deelden gisteren het manifest mede, door de revolutionaire-socialistische partij van Rusland tot het volk gericht. Daaruit heeft men kunnen zien, dat die partij het met den stand van zaken, gelijk hij nu is, de laatste omwenteling is gevoelen, hoegenaam niet eens 't zij wil van gene regering weten, die den oorlog zoo voortzetten en dringt aan op spoedigen vrede. Toch schijnt, ten slotte, eene overeenkomst tusschen de grondwetelijken en de revolutionairen waarschijnlijk. De eersten zullen aan de laatste toegevingen doen en aan de leiders goede postjes bezorgen. Aldus hopen zij den tegenstand der laatste te overwinnen. Men ziet het: Altijd en overal hetzelfde stelsel!

Onze dagelijkse wandeling

ONZE GEDENK DAGEN

Den 25 Maart 1907, hierin in onze stad Mr. Janck Verheyen, volgevoerd van de afzetting van Antwerpen-Hij was de gekozen der liberale werkloden en was lange jaren schrijver van 'Hulp U Groote', aan welke maatschappij hij zooveel diensten bewees.

Deze dag bracht ook de elfde verjaardag der wijding, tot aartsbischof van Mechelen, van kardinaal Mercier. 18 jaar geleden zingt de doorzuchtige prelat zelf, in zijne metropoolitane kerk, de groote mis en zijn, in alle kerken van Antwerpen en Brabant, bijzondere gebeden opgelegd.

De Paroolen, de groote havenstad van Spanje en hoofdstad van Cantabrië, geboorte, nu 25 jaar geleden, een schrikkelijke ramp. Bij het overvallen, op een schip van petrool, ontstond brand, die spoedig aan andere schepen overloeg. Weltra was dan een vreeselijk, doch heerlijk schouwspel te beschouwen: hoel de haven geleek eene vuurzee. Eene koor, 4 stompehoeden, 1 oorlogsschip en 1 sloep werden de prooi der vlammen. De schade viel niet te schatten en verscheidene menschen schoten er het leven bij in.

Van 25 Maart 1861, dagtoeliet het Belgische volk den 100sten verjaardag van 1861, de wet op het verwerven der hoedanigheid van Belg.

Twee groote rampen zijn nog voor dezen dag in 't buitenland te vernemen. In 1865, sterfte te Tiel, in Hongarië, tijdens den nacht, een barbaarsch in de lijken van 12 personen werden onder de puinen gevonden. In 1911, werd te New-York een tim verdiepen hooge eekhoornfabriek door brand verduist. Hier waren ruim 150 dooden, meest vrouwen.

Den 25 Maart 1819, werd te Dion-le-Val, in de provincie Brabant, geboren de groote Staatsman, later een der belangrijkste en beroemdste diplomaten van Europa. Ant.

werpen bijzonder is hem veel verschildigd, want aan hem toek hebben wij de vrijlating der Schelde, die danken we aan de oplossing der jarenlange moeilijkheden tusschen den Onafhankelijken Koninkstaat en Engeland, welke hij leevrig medede.

Nu drie jaar geleden, eert te Malles, in het departement, door Bouches-du-Rhône, de groote provincie-schrijver Frederik Mistral. Zijn meest gekend werk is 'Mistral'. Hij was in 1850 geboren.

Den 25 Maart 1899 had op ons Vlaamsche Opera te opvoering plaats van het zaagspel 'Godfried van Bouillon', muziek van Paul d'Acosta, woorden van A. V. Dultynck. Het stuk beleefde slechts weinig opvoeringen.

Deze dag herinnert ons twee staatkundige feiten: In 1802, werd te Amiens, de vrede — 't was niet voor lang — tusschen Engeland en Frankrijk gesloten. In 1893, stont China de havana Fort-Rhin en Tien-Tien-Wan aan Rusland af. Men weet, dat Rusland, tijdens den oorlog met Japan, de eerste haven weer verloor.

Den 25 Maart 1878, werd generaal Thibault, minister van Oorlog, in het kabinet-Malou.

DE KOUDE

Wij befoven dus eenen nieuwen winter, en langs alle kanten hoort men over de koude klagen.

En wel met reden. Reeds een paar maanden lang het vol getroffen en niets doet voorziën — hoewel men tegenwoordig van niets zeker kan zijn — dat aan de koude zoo spoedig een einde zal komen.

Waarlijk, dat ontrakt er nog aan. Hebben we nu wanrijig nog niet genoeg van de koude geleden? Gaat nu een nieuwen Winter ook nieuwe elende, nieuwe armoede brengen?

En 't gevege van altes is, dat er goede kolen zijn! Niet alleen kan men er voor goed zelfs goede befoemen, doch eergisteren deden wij de droeve tijdige meld, dat er ook in de degenen-groten nog meer zijn. Men moet de menschen nu alweer geroepen: Is de koude nog niet genoeg? Moet

er nu ook nog — nu, op het einde des Lentemands — nog koude bijkomen? Waarlijk, we worden zwaar, al 't zwart bespied. Wanneer toch daagt de dagrader van den heil- en zegenbrengenden vrede?

IN ONZE SCHOLEN

De klassen zijn dus overal herbergomen, en nauwelijks is dit gebouwd, of ook dat winter herlegt.

De overheid had de heropening der scholen nochtans met een goed inzicht bevoelen. Immers, toen zij dit besluit nam, was de wedergesteldheid veel vuerder, en altes niet voor, dat wij nog strenge winter zouden krijgen.

Maar het is nu zoo, en niet anders. Gisteren morgen nog, zagen wij verscheidene klassen op den veld, die gaan om dat het in de school te loud was. Dat is een flink gedacht. Beveging onder de open lucht is zeer gezond. Gezamenlijke wandelingen, onder het geleide van meesters en meesteressen, zijn ook dikwijls zeer leerrijk.

Alle dingen hebben dus hunnen goeden kant.

Maar toch is het spijtig, hoogst te betreuren, dat er dus de lessen alweer worden onderbroken.

Niemand draagt er schuld aan. Het eend, wat ons te doen blijft, is de hoop uitdrukken en vurig verzoeken, dat de koude niet te lang duurt, en dat de school, die na drie dagen achter den rug zullen hebben.

N. S. — Wij vermenen later, dat, tengevolge der koude luchtgesteldheid, het Paasche verlot reeds morgen, 26 dezer, in de gemeentescholen zal aanvallen. Op Dinsdag 10 April worden de leergangen heropenen. Indien het weder het toeval. Altem de stedelijke normalschool, waar thans de zesde klassen de laatste examens aan den gang zijn, zal openlijken.

MAAR TOCH...

Wij gaven gisteren onzen lezers kennis van den bekopen inhoud eens schrijvers, ons door het Hulp- en Voedingcomité bekendende de ondersteuning voor de kleeding der behoeftige gemeentescholen. Wij hebben de milde toelage, door dit Comité verleend, van harte toegeliefd.

Vierduizend frank is een heel sommen, en het zal waarlijk goed te pas komen.

Maar toch... herhalen wij het beroep op de lidheidheid onzer medeburgers, dat wij over enige dagen deden en menen hem aan, in de mate van het mogelijke, het schoone werk der kleeding van onze arme kinderen aan te moedigen en te steunen.

Door de ellende, die wij nepens de officiële weldadigheid aanhaalen, hebben onze lezers kunnen gedenken, wat de kleine kleeders — nu er bijna niet aan kleedstoffen is te geraken en altes daarbij het vierduizend van vroeger kost — kosten. De private lidheidheid moet dus nog dertig tot veertigduizend frank bijdragen, om de kosten te dekken.

Het is dus dringend noodig, dat allen daartoe medehelpen. We zegden het reeds: verdere hulp kan gemeen gezonden, goede perkering, en zooveel mogelijk.

Zoo ook heeft het Comité voor Hulp geveerd, en het deed heel wel.

VOOR DE HUISMOEDERS

Als wij het goed voorbereiden, bestaat er een politieverordening, die verklaart, wanneer het vries, de voedsel van water te begeten.

Dit reglement wordt meestdijns over het hoofd gezien. En het moge vriesen of niet, onze huisvrouwen gaan maar voort heete stroomende water om te gebruiken, te geten. 't Is bijna of ze denken: Water is nog het eenige, dat goedkoop is, en we mogen er dus wel wat kuisig mede omgaan.

Zindelijkheid is heel schoon, en we kunnen ze niet genoeg prijzen, maar voersichtheid is nog schooner.

Het is niet heel aangenaam, onverwacht een timmer op straat te maken. Het doet nog dikwijls erg te bevesten en dit... door de schuld der schoonmaaksters.

Wij waren gisteren morgen van elke gevege geset, en roepen er daarom de aandacht op van onze brave lezers, die zeker niet zouden willen, dat iemand door hare schuld de beenen brak.

Onze Voeding

De bevoorrading van België

Buiten de 55,000 zakken (ongeveer 6000 ton), bestemd door de Commissie tot Relief in België, waarvan wij de aankomst te Rotterdam hebben gekend, worden in dezelfde haven, tusschen heiden en 15 Mei verwacht, 125,000 ton larve en 15,000 ton verschilden koopwaar voor bevoorrading Koninkrijk.

34,000 ton verschilden koopwaren wordt te Rotterdam, om ingescheept te worden.

Het Brood

Te beginnen van de volgende maand zal de prijs van het brood eenen tamelijk grooten vermindering ondergaan. Maar, het zal met eene zekere bevoorrading rampen gemengd.

24. **Maroë de Gevissakte**, door P. F. Van Kerckhoven.
25. **De Vondeling**, door Jos. Bôdges.
26. **De Krankzinnige uit Liefde**, door P. F. Van Kerckhoven.
27. **De Ketelapper**, door Schelijens.
28. **De Moord van Duinkasteel**.
29. **Burgerdeugd**, door Aug. Snieders.
30. **Romeo en Julietta**.
31. **De Volksliederen**, v. Th. van Rijswijk.
32. **Wat een eene Mosder liiden kan**.

de 20 j. vraagt

MEUBELEN
Eetkamers en slaapkamers in mas-

halve prijs; moderne eetkamer
massieven eik, bestaande uit 2 buffetten,
spiegel, tafel en 6 stoelen, voor 210 fr.,
waarde tot 500 fr. massieven notelaar
Louis XVI; 3 slaapkamers, 425 fr.,
waarde 750 fr.; eiken slaapkamer
kompleet voor 275 fr.; buffetten 60;
alsook tafels, spiegels, stoelen, por-
tanteau, salonfauteuils, piederstels, en-
enz. 7

LANGE KIEVITSTRAAT, 78

de remedie van dokter CARLOS is
onfeilbaar tegen smarten, onregelma-
tige en moeilijke

Maandstonden

de doos 10 fr. de 1/2 doos 5.50 fr.

Beschiedene opzending tegen postbon

VERKRIJFBAAR

126 Bredastraat, 126
ANTWERPEN

DELETA-7EEP

Disponibel met Freigabe
De allerbeste huishoudzeep
van het merk Dr. FTA wordt uitsluitend
verkocht in kisten van 200 stuks inhoud.
Belangrijke prijsvermindering bij groote
afname. Deze zeep vervangt de Sunlight.
Extra vacto Bruins Zeep
Driemaal zoveel wasvermogen als "Hollands"

J. VAN STRATUM
49, Tolstraat, 49
ANTWERPEN (Zuid) 12

: BESTENDIGE TENTOONSTELLING :

SCHILDERIJEN
VAN EERSTE ORDE
VAN 11 TOT 6 UUR, IN DE

ZAAL WIJNEN, MEIR, 47
GALERIJ LAMORINIÈRE, MEIR, 76
ZAAL BUYLE, MEIR, 129
SALON CAMPO, LEOPOLDSTRAAT, 81

BEETOUR : GUILLAUME CAMPO
Private Galerij :
Parochiaanstraat, 4, Antwerpen.

Schattingen voor verzekeringen en voor ver-
deeling van goederen na sterfgeval. 10

ZIEREN

In deze moeilijke omstandigheden en zo lang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der geneesheeren met meeste zorg uitvoeren aan

- VOLKSAPOTHEEK -
126, Broederodestraat, 126
ANTWERPEN (Zuid)
Zon- en Feestdagen heel den dag open

Uitgever: Jos. Punt, korte St-Annastraat, 3